

Neguko bidaia

1. Gabon

Arrotz bat bezala etorri naiz

eta arrotz bat bezala banoa.

Maiatzak niretzat kulunkatu zituen

haren lore sortak.

Neskatilak amodioez hitz egin zuen,

amak ezkontzeaz...

baina orain mundua laiotz da

eta bidea elurrez estalita dago.

Ezin dut ene bidaiaren

denbora aukeratu.

Bideak berak gidatu beharko nau

iluntasun honetan.

Ene itzala, ilargiak botatzen duena,

dut bidaide bakar,

eta alfombra zuriaren gainean

bilatzen ditut oreinaren oinatzak.

Zertarako geratu zain

kanporatua izan arte?

Egin bezate zakurrek ulu

ugazabaren etxe aurrean!

Maitasunak maite du alderrai ibiltzea,

hala agindu zuen Jainkoak,

hara-honaka ibiltzea...

Ene maite ederra, gabon!

Ez dut zure loaldia eragotziko,

ezta zure atsedena dia asal datuko ere;

ez duzu nire urratsik entzungo,

atea leunki itxiko dut,

eta ateratzean idatziko dut:

"gabon", atarian,

horrela jakingo baituzu

gogoan izan zaitudala.

2. Haize orratza

Haizea haize orratzarekin jolasean dabil

ene maite ederraren etxe gainean.

Eta nire irudipenean pentsatu nuen

iheslari gajoari txistuka ari zitzaiola.

Lehenago sumatu beharko nukeen

etxearen aurrealdeko armarría,

horrela ez bainukeen sekula han bilatuko

emakumezko baten aurpegi zintzoa.

Haizea bihotzarekin jolasean dabil ene barrunbean,

teilatuan bezalaxe, ez hain bortizki, ordea.

Zer irudituko ote zaie ene oinazea?

Haien alaba emaztegai izanduna da.

3. Malko izoztuak

Tanta izoztuak

darizkie ene masailei.

Oharkabeen

negarrez arituko ote nintzen?

Ai, malkook, ene malkook,

hain zarete epelak,

izotz bihurtuko al zarete

goizeko ihintza bezala?

Baina benetan sutsu sortzen zarete

bularreko iturritik,

neguko izotz guztia

urtu nahiko bazenute bezala!

4. Izozteia

Alferrik bilatzen ditut elurretan

haren oinatzak,

larre berdeak nire besotik helduta

zeharkatzen zituenekoak.

Lurrari muin egin nahiko nioke,

ene malko sutsuekin

izotza eta elurra zeharkatuz,
lurra ikusteraino.

Non aurkituko dut lore bat,
non belar berdea?
Loreak hilik daude
eta larrea ihar.

Ez al dut eraman behar, bada,
inolako oroigarririk hemendik?
Ene oinazeak isiltzen badira,
nork hitz egingo dit berataz?

Bihotza izoztuta dut
eta han, hotzik, haren irudia;
bihotza urtuko balitz,
haren irudia ere desagertuko litzateke.

5. Ezkia

Ate aurreko putzu ondoan
ezki eder bat dago,
amets gozo ugari
izan nuen haren gerizpean.

Haren azalean grabatu ditut
maitasun hitz ugari,

eta beti erakartzen ninduen,
bai oinazean, bai poztasunean.

Gaur haren ondotik igaro behar izan naiz
gau sakonean,
eta ilunpetan egon arren,
begiak itxi ditut.

Eta haren adarrek marmar zegiten,
niri deika bezala:
Zatoz, adiskide,
hemen atsedeen hartu ahal izango baituzu.

Haize izoztuak zetozen
zuzenean nire aurpegira,
buruan neraman kapela hegan atera zen,
baina ez nuen atzera begiratu.

Orduak dira
leku hartatik urrundu naizela,
baina beti entzuten dut marmarka:
Han atsedeen hartu ahal izango duzu!

6. Uholdea

Ene begietako malko ugari
erori dira elur gainera;

haren maluta izoztuek
egartsu edaten dute nahigabe epela.

Belarra berriz ernetzen denean
haize epela ibiliko da,
izotza pusketan urtuko da,
eta baita elur biguna ere.

Elur, nire tristura ederki ezagutzen duzunez,
esadazu, nora joango zara presaka?
Zoaz ene malkoen atzetik,
errekak laster eramango zaitu eta.

Harekin hirian zehar ibiliko zara,
kale alaitan han-hemen,
eta nire malkoak sutan sentitzen dituzunean,
hantxe egongo da ene maitearen etxea.

7. Ibaiaren gainean

Zu, alai marmarikatzen zenuena,
ibai garden eta basatia,
zein geldi zauden orain
eta ez didazu hitzik egin nahi.

Azal gogor eta zurrunez
estalita zaude orain.

Hotz eta geldi zautza
hondarretan luzatuta.

Zure azalean grabatzen dut,
harri zorrotzaz,
ene maitearen izena,
ordua eta eguna jarriz:

Gure arteko lehenengo agurrarena,
joan nintzeneko egunarena,
eta izenak eta datek
etendako eraztun bat osatzen dute.

Bihotz, ez al duzu zure irudia
ezagutzen erreka honetan?
Ez al du bere azalak ezer esaten
orro bortitzekin?

8. Atzera begiratzea

Sutan ditut oinpeak,
izotz eta elur gainean nabilen arren,
baina ez nuke arnasik hartu nahi
dorreak ikusten ez diren arte.

Harri guztiekin egin dut estropezu,
presaka irten bainintzen hiritik;

beleek elur puskak jaurtitzen zituzten,
teilatu guztietatik nire kapelera.

A zer harrera desberdina ordukoa,
o! Aldakortasunaren hiria!
Zure leiho dirdaitsuetan lehian
abesten zuten hegatzabalak eta urretxindorrak.

Ezki mardulak loratzen ziren,
ur gardenek xuxurlatzen zuten,
baina, ai! Bi neskabila begi distira egin zuten,
eta nireak egin zuen, adiskide!

Gogora datorkit egun hura,
eta beste behin begiratu nahiko nuke atzera,
une horretara itzuli nahiko nuke
eta haren etxe aurrean isilik gelditu.

9. Arima-argiak

Mendiarte arrokatsu sakonetan
arima-argiak nituen zelatan.

Irteera aurkitzeko modua,
ez zen zaila niretzat.

Ohitua nago alderrai ibiltzen,
eta bide guztiek dute haien helmuga:

Gure pozak eta gure nahigabeak,
den-dena da arima-argien jolasa!

Mendiko uharraren ibilgu idorretik
jaisten naiz astiro...

Ur-laster guztiak itsasora iristen dira
eta nahigabe guztiak hilobira.

10. Atsedena

Soilik orain, atsedeen hartzen dudanean,
sentitzen dut zein nekatuta nagoen,
alderrai ibiltzeak pozarren baininderaman
bidexka babesgabetik.

Nire oinek ez zuten atsedeenik eskatzen,
hotza handiegia zen gelditzeko,
nire bizkarrak ez zuen zamarik sumatzen
eta ekaitzak aurrera egiten laguntzen zidan.

Ikazkin baten etxe estuan
aurkitu dut aterpea,
baina nire gorputz-adarrek ez dute atsedeenik hartzen,
haien zauriak sutan baitaude.

Eta zuk, ene bihotzak, borrokan eta ekaitzan murgilduta
hain basatia eta ausarta zarenak,
isiltasunean sumatzen duzu zure harrak
ezten sutsuaz karraskatzen zaituela.

11. Udaberriko ametsa

Lore koloretsuekin egin nuen amets,
maiatzean loratzen direnak bezalakoekin;
larre berdeekin egin nuen amets
eta txorien txorrotxio alaiekin.

Baina oilarrek kukurruku egin zuten
eta begiak zabaldu zitzaizkidan;
dena zegoen hotz eta ilun
eta erroiak teilatuan karrankaz zebiltzan.

Eta nork pintatu ditu hostoak
leihoko kristaletan?
Neguan loreak ikusi dituen
ameslariari barre egingo al diozue?

Ni ere maite ninduela amestu nuen,
neskatila ederra zen,
bihotzak eta musuak,
xarma eta zoriontasuna amestu nituen.

Baina oilarrek kukurruku egin zuten,
ene bihotza esnatu zen
eta orain hemen eserita, bakarrik,

ametsa dut gogoan.

Begiak ixten ditut berriro ere,
taupadak egiten ditu oraindik bihotz epelak.
Noiz berdatuko zarete, hostook, leihoan?
Noiz izango dut ene besoen artean ene maitea?

12. Bakardadea

Aire barean barrena doan
laino iluna bezala,
pinuen adaburuetan
haize leuna dabilen bitartean,

halaxe noa ni nire bidetik,
oin astunekin,
bizitza argi eta alaitik barrena,
bakarrik, agurtzeko inor ere ez dudala.

Ai! Eta airea hain bare!
Ai! Eta mundua hain argitsu!
Ez nintzen hain zorigaiztokoa,
ekaitzen burrunbarekin.

13. Posta

Kalean postariaren tronpa hotsa entzun da.
Zergatik egiten dituzu taupadak hain biziki,

bihotz?

Postak ez dakarki zuretzako gutunik,
zergatik, bada, aztoratzen zara hainbeste,
bihotz?

Posta hiritik dator ordea,
ene maitea zegoen lekutik,
bihotz!

Aterako al zara orduan, begiratzera
eta handik dena nola doan galdetzera,
bihotz?

14. Buru grisa

Antzigarrak distira zuri bat
sakabanatu du nire ilean;
orduan iruditu zait agure bat nintzela jada
eta poz handia hartu dut.

Baina antzigarra azkar erori da,
eta ile beltza dut berriro,
eta nire gaztetasunak izutzen nau...
Zein urrun dudan oraindik hilkutxa!

Ilunabarretik egunsentira
buru asko zuritu dira.
Nork sinetsiko luke? Ez zen nirea zuritu, bada,
bidaia luze honetan!

15. Belea

Bele bat etorri da
nirekin hiritik,
eta etengabe jarraitzen nau
nire buru gainetik hegan.

Belea, animalia bitxia,
ez al nauzu bakarrik utziko?
Nire gorputza laster harrapakin
izango duzula uste al duzu?

Ez naiz joango, bada, oso urrunera
nire ibiltari makilaren gainean,
belea, emadazu azkenik, ikus dezadala
leialtasuna hilobiraino!

16. Azken itxaropena

Zuhaitzetan koloretako hostoak
ikusten dira han-hemenka,
eta zuhaitzen aurrean geratzen naiz
maiz, pentsakor.

Eta hosto bati begiratzen diot
nire itxaropena haren mende balego bezala;
haizea nire hostoarekin jolasten da
eta beldurraren beldurrez nago.

Baina, ai, hostoa lurrera erortzen bada,
eta harekin batera itxaropena,
ni neu eroriko naiz lurrera
eta ene itxaropenaren hilobian negar egingo dut.

17. Herrixkan

Zakurrak zaunkaka, haien kateak kirrika;
jendea beren ohetan lo dago,
ez daukatenarekin egiten dute amets
eta onaz eta txarraz gozatzen dute:
Bihar dena desagertuko da,
baina zegokienaz gozatu dute,
eta gainerakoa haien burkoetan
berriz aurkituko dutela espero dute.

Egin zaunka gehiago, zakur zaindariok,
ez iezadazue utzi loaldian atsedean hartzen.
Ene ametsak agortu dira,
zertarako luzatu lotan daudenen artean?

18. Goiz ekaiztsua

Nola urratu duen ekaitzak
zeruko mantu grisa!
Lainozko piltzarrak flotatzen ari dira
borroka isil honen inguruan.

Etaugar piztuak
haien artean mugitzen dira:
Goiz hau nire espirituarekin
harmonian dago!

Ene bihotzak zeruan ikusten du
bere irudia pintatuta;
ez dago negua bezalakorik,
negu krudel eta hotza bezalakorik!

19. Ilusioa

Argi bat adiskidetsu dabil dantzan nire aurrean,
eta nik han-hemenka jarraitzen dut;
atsegin handiz jarraitzen dut eta so egiten diot,
ibiltaria liluratzen du eta.
Ai! Ni bezain dohakabea denak,
sedukzio koloretsuari ematen dio bere burua,
izotzaren, gauaren eta izuaren artean,
agian, etxe argitsu eta epel bat erakutsiko diolakoan,
eta han, arima kutun bat...

baina ilusioa besterik ez dut eskuratzen!

20. Seinale tantaia

Zergatik saihesten ditut

beste ibiltariak erabiltzen dituzten bideak,

eta zergatik bilatzen ditut harkaitz elurtuetatik

doazen bide ezkuak?

Ez baitut egin ezer

beste gizonen aurrean lotsatzeko,

zer grina zorok bultzatzen nau, orduan,

leku hutsetara?

Bidean tantaiak daude,

hiriatarako seinaleekin,

baina ni noragabea nabil

eta bakerik gabe, bake bila.

Tantai bat ikusten dut tente,

geldirik nire begien aurrean,

eta bide bat jarraitu behar dut,

zeinatik ez den inor itzuli.

21. Ostatua

Hilerrri batera ekarri nau

nire bideak.

Hemen hartu behar dut ostatu,
horrela erabaki baitut.

Hileta-korua berdeok,
ibiltari nekatuak
ostatu fresko honetara
gonbidatzeko seinaleak izan zintezkete.

Baina beteta al daude
etxe honetako gela guztiak?
Nekatuta nago, kordegabetzear,
eta zaurien ondorioz hiltzear.

O, ostatu gupidagabea,
ez nauzu onartuko orduan?
Aurrera, bada, aurrera,
ene ibiltari makil leiala!

22. Balioa

Elurra erortzen bazait aurpegira,
azkar astintzen dut.

Bihotza bularrean kexu bada,
ozen eta alai abestuko dut.

Ez dut esaten duena entzungo,
ez dut entzumenik,

ez ditut haren kexak entzungo,
ergelei baitagokie kexatzea.

Pozik ibiliko naiz munduan,
haize eta ekaintzen kontra!
Ez badago Jainkorik lurrean,
gu geu izango gara Jainkoak!

23. Beste eguzkiak

Hiru eguzki zeuden niretzat zeruan.
Luze eta adi-adi so egin nien,
eta hain zeuden geldi,
nigandik urrundu nahiko ez balute bezala.
Baina, ai! Dagoeneko ez zarete ene eguzkiak!
Begira itzazu besteontzat haien aurpegietan!
Bai, duela gutxi hiru eduki nituen,
eta bi onenak ezkutatu egin ziren.
Hirugarrena ere itzaliko balitz,
hobe nengoke ilunpetan!

24. Organo-jotzailea

Han, herrixka atzean,
organo-jotzaile bat dago,
eta behatz zurruneekin
ahal duena jotzen du.

Hanka hutsik izotz gainean
batera eta bestera dabil,
eta bere plater txikia
beti dago hutsik.

Ez du inork entzun nahi,
inork ez dio begiratzen,
eta zakurrek marmar egiten dute
agurearen inguruan.

Eta berak nolabait
ez du ezer aintzat hartzen,
jotzen jarraitzen du, eta bere organoa
ez dago sekula isilik.

Agure bitxia,
zurekin joan al naiteke?
Eragin nahi al diozu zure organoari
nire kantuentzat?